



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres**

**Coppenstein, Johann Andreas**

**Mogvntiæ, 1627**

XXI. An, & qualis Cultus ac Inuocatio Sanctis debeatur?

**urn:nbn:de:hbz:466:1-35233**

pretio annumerato spectare licebat.

4. Quid: Sturmius de famato Luthero scripsit ad Calvinum: *Vsq̄ adeo φιλοσθητος est, vt vel crepidas eius adorandas putet.* Quin ipse Lutherus in Colloq. mensal. vaticinatus est, *suum à suis oletum olim adorandum fore.* Prò pròpudium bestia!

Quid, quod idem quoque Melanctonem canonizavit.

Vide plura talia in meo *Luthero-c. p. 1. quest. 74.* inque *Mendace Antipap. parte 1. quest. 5.*

III. HÆRESIARCH. I. BOGOMILI, Sanctos appellari verabant cum præfatione Sanctitatis. sc. d. dici Petrum, Paulum, Laurentium.

2. Michaelus Imp. in Miscellaneis vetuit pictis sculptisne Sanctorum imaginibus subscribi *Sanctus* Specietenus, quod is solus esset Dei tir. idus.

3. Successores ac hæredes impietatis eiusdem fuerunt Isauricus, & Copronymus Iconomachi.

LUTHERO-CALVINISTÆ cum peragrè ferant sanctissimum Dei Nomen IESVS: quem admodum ferant illud Diuorum Sanctus? Vide in meo *Luthero-c. p. 1. q. 74.*

PAPISTA. Ibidem abundè responsum; fauente Apostolo, Hebr. 13. *SANCTI mei vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones in Christo IESU.*

## QVÆSTIO XXI.

*An, & qualis Cultus ac Inuocatio Sanctis debeat?*

I. HÆRESIARCH. Sanctorum Cultum abrogandum censuerunt olim & impugnarunt complures: vt *Eustatius*: apud Socratem lib. 2. hist. ca. 33. qui semiarianus Episcopatu deiectus Macedonio ad hærescebat, anno 365. damnatus est.

Succellit ei *Manes, Eunomius & Vigilantius* in hæresi, apud S. Hieronymum: Deinde alii; demum *VVileffus* apud Thomam *VValdensem*, tom. 3. de Sacrament. tit. 13.

LUTHERANI & CALVINIANI sopitos suscitant ignes, damnataque sæpius hæreticos caduera ex orco refodiunt.

PAPISTA. Abrogare contendunt Sanctorum Cultum; quem derogare Deo non docent.

At nos, ait ante 1400. annos Iustinus in 2. Apolog. & Deum, & eius Filium, qui venit, nosque hæc docuit; & aliorum sequentium similiumque Angelorum honorum exercitum colimus & adoramus, verboque & re, seu veritate veneramur. Idque omnibus, qui discere volunt, vt docti, instituitque sumus, copiose *TRADIMVS.*

Theodoretus l. 8. *Suos mortuos Deum in templa pro Dijs vestris induxit: Ac illos quidem cassos gloria, vanosque reddidit; suis autem Martyribus honorem illorum dedit; talem, inquam, qualem in meo Luthero-cal. p. 1. q. 73. docui.*

Atque vt ait S. Hiero. epist. ad Riparium, *Honoramus seruos, vt honor seruatorum redundet ad Dominum.*

Quod igitur ethnicis; Angelorum cultum exprobrantibus respondit Aug. in Pl. 96. idem & nos Hagiomachis nostris: *Vtinam & vos illos colere velletis: Facile enim ab ipsis discetis, non illos colere vt Deos; sed vt Sanctos.*

II. HÆRESIARCH. *Collyridiani* docebant, Deiparam non secus, ac Deum inuocandam esse, teste *Epiaph. bar. 78. 79. Vigilantius*, teste S. Hieronymo l. contra ipsam; aiebat: Nullius post mortem preces proli tero exaudiri, nec mortuos orare pro viujs. Ideo nequicquam inuocantur, *Eustatius* basilicas martyrum & reliquias; contemnebat: de Inuocatione nihil eo constat.

Hos imitati sunt Henticiiani, Apostolici, *VValdenses*, *VViclef*, *Thaborita*, *Hufs*, *VVicleffi* vox erat: *Licita inuocatio est; sed inutilis est. Stultum autem scurras principis; hoc per se ad auersandum inclinatis. Stultum, turbidos sectari viuos; fonte cuius patente.*

LUTHERVS in Li. ad *VValdenses*; Melancton in Apolog. a. 21. *Conf. Aug. Brentius c. 24. Conf. VVirtemb.*

## QVÆSTIO XXII.

Quis Honor est RELIQUIIS debitus  
Sanctorum?

CALVINVS *Infl.* 2. c. 14. § 12. & *l.* 3. c. 20. § 20. & c.  
Hic tria docent.

I. Mortuos pro viuus orare non constat ex S. Scriptura,  
esseque incertum.

II. Si orent, orare solum in genere pro Ecclesia; pro ne-  
mine singularim.

III. Sanctos innocere, esse inutile; quod auis non habe-  
ant iam longas: Esse illicitum, quod gloria Christi Media  
teris obscuratur.

PAPISTA. Hoc vniuersè tenen-  
dum est, iuste, licitè, & sanctè orari San-  
ctos, vt orent pro nobis per IESUM Chri-  
stum apud Deum; quibuscunque ver-  
bis quis vtatur. Nec enim de verbis, sed  
de verborum sensu agitur. Vt si ores, S.  
Petre miserere mei, salua me, sana, da  
patientiam. &c. subaudi, pro me oran-  
do Deum.

Nam sic & Paulus, Rom. 11. *Vt saluos  
faciem aliquos ex illis.* 1. Cor. 9. *Vt omnes sa-  
cerem saluos;* non vt Deus, sed vt seruus.

2. Tres personæ necessariò attendun-  
tur in omni Sanctorum inuocatione:  
DEVS, qui adoratur; CHRISTVS, per  
cuius merita oratur; Sancti, quorum  
intercessio petitur ad Christum. Vnde  
Aug. in Psal. 108. Oratio eius fiat in pec-  
catum: *Oratio*, ait, *que non fit per Chri-  
stum, non solum non potest delere peccatum;  
sed etiam ipsa fit peccatum.* Vnde preces Ec-  
clesiæ omnes rogant *intercessionem San-  
ctorum, per Christum Dominum nostrum.*

3. Istud Colof. 2. *Nemo vos seducat vo-  
lens in humilitate Angelorum, quæ non vidit.  
&c.* damnare intendit hæresin Simonis  
Magi, qui cum Platonis docuit, quos-  
dam Angelos, vt Deos minores, adora-  
ri oportere; vt qui mundum fabricarint,  
per prophetas locuti sint. &c. At hæc  
idololatria est, aut Magia, de hac Irenæ-  
us *l. 1. c. 20. Tertul. de præscript. Epiph. in Si-  
mone.* &c. Damnatur in Conc. Laodic.  
cap. 35.

HÆRESIARCH. I. EVNOMIUS anno cccxl. ana-  
baptismi inuentor, Reliquiarum sanctarum con-  
tempor, non Christum fuisse, sed esse Deo se simi-  
lem asserbat, vt qui Dei substantiam intimè  
pernouisset: miracula verò Diuorum meras dicebat  
præstigas esse. 2. Huic in contemptu SS. Reliquia-  
rum successit Vigilantius, teste S. Hier. dicente Ter-  
tull. olim contra eandem hæresin Gnosticorum librum  
Scorpiacum euulgasse. 3. Deinde sub annos 764. & c.  
Const. Copronymus Imp. omnes vbique deleri ius-  
sit Reliquias Sacras; teste Suida in vita illius. Forcè  
quod ex Iudæorum & Samaritanorum hæresi iudi-  
carent omnia corpora immunda. V. Vicleff, & supra-  
dicti. 99. 20. & 21. eadem lue laborarunt.

LVTHERVVS *serm. de Cruce, Reliquias, vt Fide-  
lium seductiones, altissime sub terram abscondendas iu-  
dicat.* Sic & Magdeburgenses *Cent. 4. c. 6. & c.*  
Vide in *Mendace Antipap. q. 7.*

CALVINVS lib. de necessit. reformandæ Ec-  
cl. idem vrget his argumentis.

1. Quia *Deut. vlt.* Deus abscondit corpus Mo-  
ysis, ne à Iudæis adoraretur.

2. Quia, 2. Cor. 5. *Iam non nouimus Christum se-  
cundum carnem:* minus Christianos mortuos.

3. Quia *Col. 2.* damnat omnem cultum arbi-  
trarium, id est, non à Deo institutum: at talis est  
reliquiarius. 4. Quia desiderium reliquiarum  
est mater idololatriæ; nam earum veneratio est  
Christi exhonorificatio. Hinc obiciunt Vigili-  
antio cereorum accensiones ad sepulchra, so-  
lum hoc respondit S. Hieronymus; in mulier-  
cularum esse, quæ zelum habet, non scientiam.  
5. Quia supposititia sunt pleraque reliquie.  
Demum Calvinista, vbi possent, reliquias exu-  
runt: velut & Ethnici.

PAPISTA. Quæ sancta Deo in lege  
Veteri, & in Noua Christo, fuerit reue-  
rentia Reliquiarum; noster è S. Scripturis  
docet *Antich. p. 1. q. 23.* Quæ eadè Fidelib.  
digna sit & iusta, meus demonstrat *Lu-  
thero. c. p. 1. q. 78.* Quæ calumniose tradu-  
cta proscindatur ab hæreticis, meus *Men-  
dax Antipap. p. 1. q. 7.* verissime docet. Cæ-  
terum